

"Застава" излази сваки дан двапут, а недељом сваке две недеље и сваке једне недеље.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот.

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Јутарњи лист.)

Издање „Рада“ Деоничарског Друштва у Руми.

За оглас плаћа се по 12 пот. од сваке прете оваких свих слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића. Администрација „Заставе“ налази се у кући где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЗАСТАВА

С п о р а з у м.

Већ по трећи пут читам уводни чланак у 234. броју „Заставе“ а тако исто и уводни чланак у 52. броју „Народног Гласника“ и никако не могу да будем на чисто, из којих би се ми разлога требали споразумети са самосталцима.

По мом немеродавном мишљењу, није у опште требало ни покушавати споразум са људима, који су пре 24 сата споразумели се са клерикалима. Јер њих у оба случаја није никако могло руководити неко начело него трговина.

Ја бар не могу да замислим човека од начела, који за 24 сата хоће да ступи у споразум са две потпуно противне странке. Него ту је по среди оно: ко више да.

И онда таква погодба, под таквим околностима! Радикали имају сигурних 36 скупштинара, самосталци 20 и онда радикали дају њима $\frac{2}{3}$, а себи узимају $\frac{1}{3}$!

Да и не узимамо у обзир, што би радикали имали већину; узмимо да ни један радикал не би био изабран у који одсек, ипак би боље било, него овако. Радикали су учинили то, као што каже „Народни Гласник“: да разбију неприродан савез између народне самосталне и калуђерско клерикалне странке. Чудна посла! Да је тај савез неприродан, он не би ни постојао, распао би се сам од себе. Јер што је неприродно то не може ни постојати. А тај је савез и постојао и постоји и постојаће. Стари дика оставит неће, стари лане изневерит неће.

Самосталци су добили $\frac{2}{3}$, јер као што пише „Застава“: држе у рукама стари зарђали буздован, калуђере и клерикалну странку. Зато их је баш и требало пустити да сами себи са тим буздованом разлупају главу. А разлупали би је, кад би и јавно ступили са клерикалима против радикалних скупштинара.

Па шта смо сад добили?

У одсецима нема ни једног клерикала ни калуђера!

Боже мој чудне наивности! Као да калуђери морају бити баш у мантији!

А ја сам уверен да има калуђера па можда, не дај боже и сувише.

Човек кад неког познаје или му верује или не верује. Мислим да радикали доста познају самосталце и не могу им веровати баш у аутономним стварима.

Зато су дали већ више пута повода, па баш и најновијим споразумом са клерикалима. У оба радикална органа, у сваком се броју може читати о самосталском шеврдању. Па кад ти људи, по мишљењу радикала, не раде добро, да ли се може замислити, да се за једну ноћ

тако јако променули?! Нису, то ће и они сами доказати.

Замислите сад, шта ће да каже народ.

Многи ће отприлике овако да мисли: Чудна је ствар та политика. Ето читам непрестано и у „Застави“ и у „Народном Гласнику“ да ти самосталци баш нису чврсте петље у аутономним стварима. Хоће кад год да љубе и Гергија у руку, ма да су му прсти прилепливе природе. А ето сад радикали сами дадоше самосталцима $\frac{2}{3}$, у одсеке ма да су они у мањини. Ипак ће бити, да то нису баш мачији кашаљ, кад им радикали сами нуде $\frac{2}{3}$. Или се можда ја не разумем у вишој политици. Па још ако им и на сабору даду половину, где су радикали у сигурној апсолутној већини, онда ћу баталити сваку политику, јер није за мене, кад је не разумем.

Тако ће мислити многи, тако мислим и ја и држим, да је овај споразум у опште, а особито оваки, једна доста велика начелна и тактична погрешка епархијских скупштинара. Уверен сам да клуб радикалних посланика на сабору неће учинити исту погрешку.

У осталом радовао бих се да ме ко увери да сам на погрешном путу. Др К

Калуђерска освета.

— Из Шајкаше. —

Приликом избора посланика за наш народно-државни сабор, изабрали смо као световног кандидата једногласно дра Миту Мушицког, јер противкандидата није ни било. Но то ништа не смета „омиреној“ и „побожној“ братији манастира Ковиља да се, према својој повнатој „трпљивости“ и „љубави према ближњему“, на све могуће начине свете онима који гласаше за радикалне кандидате. Тако су и ове године као и до сада издвљали да се трска у риту сече на поле, али том приликом не хтедоше дати трске ни једном дољно-ковиљчану и то сигурно зато, што су дољно-ковиљчани у својој скупштинској седници једногласно репили, да сви изборници дољно-ковиљски имају гласати за радикалне кандидате. Калуђер који је издавао народу трску на сецење, одбијао је дољно-ковиљчане и довикивао им: „За вас Шанчане (т. ј. дољно-ковиљчане) нема трске, ви идите код вашег Мате Мушицкога нека вам он да трске, од нас (т. ј. њих — калуђера) нећете ништа добити. У Жабљу сте — вели — били против попова, а сад долазите к нама да вам трске дамо — нема за вас ништа!“

Тако каде према дољно-ковиљчанима. Али према горњо-ковиљчанима су сасвим друж-

чије расположени, јер су горњо-ковиљска оба пароха држала са калуђерима па и изборници горњо-ковиљски су обећали да ће гласати са калуђерима.

Гласање је било тајно, но калуђери верују да су горњо-ковиљчани са њима гласали, и зато их хтедоше јавно „наградити“, и свима горњо-ковиљчанима дадоше трске, да тиме покажу дољно-ковиљчанима своју — моћ и негодовање. Кад се узме у обзир да манастир Ковиљ припада општини дољно-ковиљској, онда је јасно да су калуђери одбили своје сељане, а дали трску комшијском селу, зато, да би казнили — оне који неће да раде по жељи — „часне братије“. Ово није првина да калуђери запостављају и одбијају дољно-ковиљчане из узрока што су „непослушни“, и ми не би то ни износили на јавност, да се нису калуђери баш „избрљали“, да то чине због избора посланика. Но кад су они тако брволетно се издвљили онда ћемо и ми томе нешто додати и калуђерима обећати: да ћемо и у будуће бирати саме радикалне кандидате са тим уверењем, да ће кад-тад радикалима поћи за руком да калуђерској обести и освети краја учине, са потпуним уверењем да ће ипак радикалној странци поћи за руком да тако устројство при управи српских народних добара уведе, како би се по правди поступило а народ ослобођен био од оваких и тима сличних калуђерских натресања и шиканија, које саме сведоче да народна радикална странка потпуно право има, што хоће већ сад да мете као једну од најглавнијих тачака свог рада: преустројство у управи манастирских добара — јер је већ крајње време да се „часни оци“ најенергичније сузбију у границе реда, пристojности и скромнијег живота, а не да себи уобразице да су манастири њихова дедовина, са којом могу располагасти како им је кад ћеф, и употребљавати народна добра — против народа! —

Шајкаш.

Арнаутско зверство.

Пишу нам из Београда: Још у месецу јулу текуће године десило се у селу Кијеву (пећска нахија) услед зулума арнаутског, оружан сукоб између браће Раваћа и њихових комшија — Арнаута. Од Ракићеве породице погинуо је у томе сукобу један члан, а двојица су рањени, а од стране Арнаута погинуо је један и један је рањен. Због тога су комшије — Арнаути — спремали још један крвав напад на кућу Ракића.

Најстарији од браће Ракића, Риста, у исто време највиђенији човек у нахији међу Србима, оболео је у последње време опасно и

лежао на постељи, чекајући последњи час. За време његовог боловања обилазио га је, врло често, његов комшија — пријатељ — Арнаутин по имену Зећир, младић од својих 20 година. Тако исто дође Зећир у суботу 25. пр. мес. да обиђе Ристу и да види како му је. Риста је лежао на постељи, више мртав но жив; није могао ни да се мрдне. Са њиме је у соби био само његов сакати брат Маринко.

Зећир се по обичају поздрави, а по том приђе Ристиној пушци, која је висила о зиду, са речима: „Ала ти је, Риста, добра пушка“. У трен ока скине је са клина, напуни и опали на Ристу, и, онако полумртва, потпуно умртви. Убица затим умакне заједно са Ристином пушком к једном Ристином комшији — Арнаутину — који је све ово био удесио потплативши Зећира са 15 лира, да ово изврши.

Прошле године погинуо је, такође од Арнаута, Ристин брат Никола.

Какав је наш посланик.

Из хртковачког изборног среза. Већ нам избелеше очи, како изгледамо нов избор у нашем срезу, јер како је познато, код нас је избор извршен под окрутном силом владиних чиновника. Та да тога било није, зар би могао бити изабран за посланика омрзнут човек, као што је Шевић из Руме?

И ето све по старом: Шевић и сад посланик, а Новаковића престојаника румског досада није ни глава заболела, и ако је тај господин чинио чуда само да буде изабран злогласни Шевић. Мислили смо, да се бар Шевић нешто општенио или да има нове везе, кад му избор остаје и надаље поред свију незаконитости. Али ево шта ми се догоди и шта ових дана чух у једној гостионици у Руми. Неки млади трговац, кажу, да се зове Јован О., у сва звона хвалио се, како му је Шевић учинио љубав, јер при некакој расправи иза неке Нате Цвејићке да је узео деонице румске штедионице у вредности по 200 К. т. ј. три у 600 К., док већ на њима пише, да свака вреди 600 К., дакле три 1800 К., а уз ствари вреди данас свака по 1600 К., дакле 3 = 4800 К., а тиме је оштетио Шевић ерар. Мислио сам, да је то нехотице, али кад чух, како се Јован О. хвали, да га је Шевић помогао и рекао: „Ево овако пријатељ пријатељу чини“ и кад сам разумео, да је и Шевић деоничар румске штедионице, онда сам тек јасно увидео, како је Шевић злоупотребио власт своју, да учини љубав другом неком, а на рачун опет неког трећег — ерара. А је ли то поштење? Па где је тај суд и државни одветник? Та кад би тако штогод урадили ми мали, шта би с нама било? И зар сме такав човек бити судски пове

реник? И данас ће сабор трипти таког човека као посланика? Ја се додуше у то добро неразумем, али све ко сумирам, да то није лепо и да би Шевич давно већ заслужио — друго место.

Ово Вам, господине уреднице, јављам, јер не могу овако шта да гледам, а Вас молим, да ми, ако што није добро написано, свагда исправите, како треба. *)

Један бирач.

*) Кадгод што имате, јавите нам се, а за остало је наша брига, о чему се и сада већ можете уверити. Ур.

„Браник“ и сати на ајмашкој цркви.

Добијамо ове редове: „Види се да и сам „Браник“ увиђа, да нема озбиљна посла (јер се већ иванђао за озбиљне ствари), када већ мора, да се бави сајдјским пословима. Наиме пре неког времена стао је сат на торњу ајмашке цркве, јер се покварио. Одмах за тим је сајдија повзат, да сат прегледа, састави прорачун и поднесе га црквеном одбору, те је то све црквени одбор већ одобрио и сат се већ оправља. Али „Браник“ к’о „Браник“. Напада у јучерањем свом броју радикалну црквену општину, што је стао сат. Та да је до данас на управи остала либералска управа на влади новосадске општине, не само да би до сада сви сати вастали, него би торњевци на свима српским црквама попадали, јер су либерали „Браникови“ тако „лепо“ управљали иметком новосадске црквене општине. — Ако је потребно мало доказа, стојимо на услузи.

Село на Клиси.

У идућу недељу т. ј. од сутра недељу дана биће на Клиси забавно и поучно село. Јаша Томић говориће о задругарству у вези са сточарском задругом, коју хоће наши Срби Клисани да оснују. После тога биће читање. И наши Срби варошани треба ову прилику да употребе па да том приликом оду својој браћи Клисанима у походе.

Пошта на нашим салашима.

Крајње је већ време да се и ово питање једном решило. Управа поште није никако хтела да оснује за наше салаше и Клису сталну пошту. Разлови су били што су куће раздалеко, и што наши новосадски салаши заједно са Клисом обухватају огроман простор од 40 километара, а путева нема. Варош је наша на послетку испунила и последњи захтев поштанске дирекције и одобрила годишње 600 круна за поштанског равносача. То се збило пре три четир месеца и питање до да нас није решено било. Одомад је у тој ствари била поверљива конференција у магистрату између чланова варошког сената, известиоца поштанске дирекције и неких чланова Срба нашег варошког представништва. Удешено је све са известиоцем, погођен је човек, који ће за 80 круна месечне на коњу односно чеви редовно пошту на салаши и Клиси равносити. Јаша То-

мић је са варошким подбележником др. Тапавицом био у четвртак после подне на станици Вапшапу, где су са тамошњим поштаром удесили све због равнанања. Ако не пре, а оно до нове године католичке, имаће и наши салашани и Клисани редовну пошту. А томе је доста већ и крајње време.

Кепенички капетан у Босни.

Јављају из Босне: И Босна има својих људи, који су вешти послу као онај капетан у Кепеничку и онај загребачки „министарски саветник“. — Овај наш у Посавини у Брезовупољу Хафиз Мухамед (тако је рекао да му је име) издао се за члана ријасета и као такав је зашао прегледати мектебе, дачије, муалиме, имаме и мујезине. Разуме се, да је све напао у реду и обећао све и сва; обећао је н. пр. да ће имамама повисити плаћу, муалима такођер повисити плаће, још к томе саградити нове зграде, спровести потпуне и модерне реформе у свему, променути начин предавања и т. д. Пошто је довршио своју задаћу и лепу своту новаца од света измамио, нестало га је без трага, а за њим трага полиција.

Задовољштина Супилу.

Орган Старчевићеве странке, „Хрватско Право“, донео је више неоправданих и безочних нападаја на посланика Франа Супила, који има велики удео при склапању речке револуције. Између осталог сумњичили су Супила, да добија новаца од српске владе. Супило је ради тога покренуо преску парницу против „Хрватског Права“ и при јучерањем рочишту добио је сјајну задовољштину. Уредник „Хрватског Права“, кога је бранио председник Старчевићеве странке, др. Јовуа Франк, морао је заједно са својим браниоцем да јавно призна, да не зна ни за какво начелно дело Супилово и да га моли за опроштење за оне клеветничке чланке, под којима је био потписан „Аргус“. Супило се задовољио тиме, да ту изјаву донесе „Хрватско Право“, те је тужбу повукао. Овакав исход те парнице значи сјајну задовољштину не само Супилу, но и читавој коалицији, а сраман пораз др. Јовуе и компаније.

Русија и Јапан.

У дипломатским се круговима поговара, да се Енглеска понудила да посредује у спору руско-јапанском. „Новоје Време“ бави се тим питањем и вели, да би на Јапан пала ружна сенка, кад би одбио то посредовање. „Рус“ јавља, да су највиши руски достојанственици одржали веће, којему присуствовају министри рата, минарице и финансије, те је закључено, да се далеки исток припреми за сваки случај, ну да треба избегавати рат. Исти лист пребацује Немачкој, да подстрекава Јапан против Русије.

Одликован српски посланик.

Јављају из Беча, да је краљ Франца Јосиф српском посланику у Бечу, дру Вујићу, који је премештен у Берлин, подарио ред гвозде е круне I реда. Одељни предстојник министарства спољних послова Мереји предао је прекјуче Вујаћу одликовање, који ће своје оповивно писмо предати краљу између католичког Божића и нове године и том му се приликом захвалити на одликовању. Нови бечки српски посланик Симаћ, досадањи српски посланик у Цариграду приспеће у Беч после католичке нове године.

Тифус на Реци.

На Реци зараза тифуса све више отима маха. До сада се разболело њих око 80, а четворица су и умрла. Становништво је у великом страху, јер зараза која траје већ недељу дана, уместо да престаје, све више отима маха. — Градско представништво држало је јуче у тој ствари седницу. По лечничком мњењу, болест се појавила због многе кишнице, која је заразила водоведе. По најновијим вестима јуче се опет разболело њих тридесеторо од тифуса. На извештај речног гувернера Наке министар унутрашњих послова Андраши послао је на Реку врховног здравственог надзорника, дра Едмунда Франка, да испита узроке ове заразе.

Судар влакова

Јављају из Загреб да се претпрошле ноћи у 2 сата у близини станице Туин сударио један теретни влак са особним влаком, што је из Пеште долазио. Више је кола оштећено, но путницима није се десила већа несрећа. Особни влак није могао даље. Путници су молили шефа станице, да гледи да заустави брзи влак, да би они њиме продужили пут за Фијуму. Шеф станице учинио је све, но брзи влак није стао, те су тако путници све до зоре морали под ведрим небом на снегу и ветрени проведи. Против особља брзог влака поведена је истрага.

Закон за заштиту бркова.

Француски посланик Антид Бојер велики је слободњак Он је поднео француској комори законску основу, која узима у заштиту — бркове. У тој се законској основи вели, да се имају законом осигурати брци господских слуга. Господина тражи, да им слуге брју бркове. То држи Бојер ропством, па зато предлаже, да се сваки господар, који би захтевао од слуге, да обрије бркове, казни са 14 дана затвора и глобом од 500 до 1500 франака. Комора још није одлучила о предлогу.

Продао жену и децу

У Ердељу догодио се доиста ретак случај. Нашо се човек, који је продао своју жену и петоро деце, али што је још чудноватије, нашао се и човек, који је жену и — петоро деце и купио. Догодило се то у Великом Ењеу. Неки Александар Соћори се мало понашио и понудио месару своју жену. Месар је, наиме, врло радо гледао Соћореву жену, која је имала и петоро деце. Кад је Соћор рекао, да мора узети са женом и децу, пристане месар на то, и они се погодише пред сведоцима и учинише прави уговор. Месар је дао

за жену и њезино петоро деце 100 круна! Шта је на ту продају рекла жена, то вест не јавља.

Брзојави „Застави“.

Отишао 8. децембра.

Угарска делегација.

Вудимпешта. У угарској делегацији изјавио је Буријан у име министра спољних послова, да ће се целокупност Турске одржавати, док је год то могуће. То означава и наш склопљени споразум са Италијом у погледу Албаније, који искључује да ту покрајину заузмемо ми или Италија. Треба да се учини краја јавним изјавама Србије у окупираним покрајинама, које ће отештати успостављење економског одношаја, а неповољно утицати и на полетички одношај са Србијом. Само је бајка, да ми имамо каквих озвајачких намера на Балкану. Прорачун министарства спољних послова је усвојен.

Meghívó

az V. szerb fogyasztási egyletnek Csurogon

f. évi deczember hó 30 án megtartandó rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság s felügyelő bizottság tagjainak számainak megváltoztatása s megválasztása.
 2. Kilépett tagokról való bejelentés s belépni kívánóknak felvétele
 3. Az újvidéki kir törvényszék által lekivánt adatok feletti tanácskozás.
 4. Egyébb indítványok tétele.
- I. 1887 1—1 Igazgatóság.

Нова радња готових

ОДЕЛА

Панте Спаића у Новом Саду, дунавска ул. бр. 36. добила је огроман набор најмодернијег једног јесењег и зимског одела за мушке, женске и децу.

Цене ниске и утврђене
I. 1825 84—

СРБИН

млад вешт гостионичар, са женом без деце тражи

гостионицу под рачун.

Жева је добра куварица. Говори немачки мађарски и романски. Са кауцијом располаже по потреби Радњу може одма примити. Писма треба слати на адманистрацију „Заставе“ под знаком „Вирташ“.

I 1871 2—4

ОРАЈА, ЈАБУКА СУВИХ ШЉИВА

вуди најјефтиније

Алекс. А. Мудрон,
Митровица (Срем).

I. 1461 23—

ВИНОВЕ ЛОЗЕ!

Бирани калемс са жилама 75 фор. по 1 хиљади бирани калемс без жила 35 фор. по 1 хиљади.

Г. Кунст
Каленица (Срем).

I 1609 10—10

"Застава" излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.

За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: а пола године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за стран. земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 погура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДВОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 29. Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 погура.

Чек-контото 12008.

Писмо са Цетиња.

(Од нашег сталног дописника).

Цетиње, 7. октобра 1906.

(Нове овадије. — 1000 круна. — Пријатељски састанак.)

Ми живимо у добу неког вријења, трзавица. Овадије! Демонстрације! Овадије! Дрље са шпијонима! Дрље са лупежима! — То су поклици свакодневни. То се чује и у скупштини и на улици. Ојећај слободу избија у разним формама на површину. Тако и јучер у подне једна нова и бурна овадија књазу господару и напљеднику. — Универзитетска црногорска омладина још се задржава на Цетињу. Јучер се окупила и иза пријатељског разговора уз судјеловање публике а са пје смом кренуло се пред двор. Кад се приспјело пред двор, клицало се господару и он са напљедником појавио се на степеницама пред двором. Књазовица Ксенија била је на прозору. Јанко Дрљевић, члан облачног суда држао је говор, у коме је поздравео господара и напљедника. Бурно „живили!“ бијаше једнодушан поздрав омладине и присутне публике. По говору отпјевало се „Онам’ онамо“. Књаз господар проговорио је и рекао, да се у младим данима бавио и појезијом. А појезија и слобода имају нешто заједнички.

За тијем је књаз господар сишао доле међу публику и разговарао са публиком и омладином. Питао је универзитетску омладину када ће у Београд и да ли имају новаца за путне трошкове. Говораше даље, да многи људи у својој старости заборављају на своју младост, а он да се добро сјећа своје младости и разумије младе људе. За тијем је упутио омладини неколико топлих ријечи и рекао, да се сјете на путу не њега, него Црне Горе и народа, па нека успут на станицама подигну чашу за срећу Црне Горе и народа. Узгред извади новчаник из џепа и пружи банкноту од хиљаду круна, да имају на трошак. Публика је срдачно и одушевљено клицала: Живио господар! — Марко Даковић, омладинац, приступи руци господара, прихвати банкноту и хтједо говорити, али га господар прекиде и праћен одушевљеним поклицима оде достојанствено у двор.

У вече приредила је омладина пријатељски састанак, на коме су узели учешћа многи грађани, чиновници, народни посланици. Ту су се чуле патриотске пјеме, говор господару, отаџбини, слободи, народним посланицима. Особито је поздрављен говор Јанка Дрљевића, који је истакао борбу мрака и свјетлости, и оних који би сада у овој свјетлости слободу хтјели стварати мрак, да могу чинити, што хоће. Рат шпијунима! — увикнуо је говорник. Апелира на народне посланике, да добро пазе, јер многи мрачњаци прошлости и садашњости хтјели би попети се на грбачу народа под маском демократизма. Присутни су одушевљено поздрављали говорника. Око поноћи почело се разилазити са стискањем руке и загрљајем са члановима ослобођене омладине, који су фунгирали као домаћини пријатељског састанка, а која сутра дан полазе кући, у народ. — Тако се сврши и та манифестација, а не треба нас изненадити, ако ускоро поново искрсне каква овадија

Изборна борба.

Шта ово значи!

Пишу нам из Осека: Самосталске су главешине имале овде пре три дана договор и закључили су, ако познати Куеновац а патријархов вет др. Милан Максимовић у Даљу кандидира, да му они неће поставити протукандидата и да ће се уштећи од гласања, другим речима да ће на тај начин подупрти његову кандидатуру против радикалног кандидата др. Светиславу Новаку, јер и кад би се радикали и самосталци сложили против Максимовићу морали би се очајно борити да га сруше, јер три села: Даљ, Бело Брдо и Борово која дају готово половину изборника морају за њега силом околности гласати.

Па кад сад самосталци бацају копља у зелену траву, није ли то издаја народне ствари.

Но ја држим да ове вајне самосталске вође нису узели под аренду свест својих људи, него ће они знати шта им на избору ваља чинити.

Зашто самосталци не поставе у Даљу и против радикалног кандидата и против др. Максимовићу свога кандидата, па ако дође до ужега избора између др. Максимовића и самосталца, радикали ће начела гласати за самосталца, а ако дође до ужега избора између др. Максимовића и радикалног кандидата онда нека самосталци гласају за радикалног кандидата.

Јест, али у томе грму и лежи зец.

Самосталци знају да ће радикални кандидати д’бати релативну већину и да би они дошли у положај да за радикале гласају, а то они неће па волју да продре Куеновац — клерикал него радикал.

Кандидатура др. Светислава Новака и поп Пере Милојчића је у срезу са одушевљењем примљена, и свесни сељаци наших независних места ће бирати за изборнике само такве људе који ће на ове радикалне кандидате гласати.

Пишу нам из Даља: Овај час сам дознао да је др. Максимовић дошао из Пеште и склопио са самосталцима овај компромис:

Кандидоваће он и самосталац поп Лаза Богдановић.

Самосталци ће на њега гласати а зато ће клерикали на Богдановића.

На здравље им било.

Ово је врло добро, што су изишли једва једном с фарбом на среду и кад народ види да су самосталци и Максимовић једно и исто окренуће им леђа.

Пишу нам из Чепина: Код избора изборника за епархијску скупштину победиле су код нас у Тењу, Дотину, Будимци а чујем и у Плачетину и Вери радикали.

Народу је у целом овом протопрезвитерату пукло пред очима да клерикали на челу са др. Максимовићем раде ваједнички са самосталцима на челу са Василијаном Муачевићем, па нема сумње да ће и они заведени изборници у Боботи и Трипињи кад увиде то гласати на радикале.

Читамо у „Бранику“, да нам је за Шајкашку, либерална странка истакла кандидата за српски народно-црквени сабор, у особи др. Јована Петровића, адвоката у Суботици. Истакоше га у нади, да ће с њиме освојити Шајкашку, јер он је, —

као рекоше у седници средишног одбора либералне странке, — обљубљена личност у Шајкашкој, због ритске ствари. С тога паламо за потребно известити „Браник“, да ритска ствар, то кортешко средство, с којим би и наши либерали да се послуже, није у рукама др. Петровића, но у рукама др. Смика, адвоката у Пешти, Па, да би наши либерали могли имати наде на освојење Шајкашке, та нека њихов кандидатациони одбор повуче кандидатуру др. Петровића, које се он и тако неће примити, те нека је понуди др. Смику, и нека се онда упу на петиних жила. Ох Боже подај им памети!

Жабаљ 10. (23) нов. 1906.

Шајкаш лала.

Нови Сад, 13. новембра.

Изборна борба.

Из Панчева нам јављају да је тамо одржана конференција радикалне странке и једнодушно је по претходном споразуму са средишњом управом истакнут тамо за посланичког кандидата за српски народни црквени сабор, досадањи њихов посланик др. Стева Јовановић. Према томе у кандидационој листи српске народне радикалне странке изведена је промена у толико, што је за Панчево кандидат др. Стеван Јовановић на место Марка Вилића који је био истакнут.

Из Темишвара нам јављају, да је тамо одржана конференција чланова радикалне странке и једнодушно је истакнут као посланички кандидат српске народне радикалне странке за наш народно црквени сабор а за темишварски срез Ваја Недељковић.

Избори епархијских скупштинара у архијерејези.

Пишу нам из Сремских Карловаца: Јуче, у недељу, обављен је код нас избор нашег заступника у епархијску скупштину. Изабран је огромном већином (39 гл.) др. Борђе Красојевић. Лаза Обреновић који се на по сата пре избора истакао као контра кандидат др. Красојевићу добио је само 7, словом седам гласова.

Из Сурдука нам јављају: Код нас је обављен избор изборника за епархијску скупштину. Једногласно су изабрани све сами чврсти радикални изборници и то: Јован Смуђа, Стојко Суботић, Радивој Стојковић и Живан Лукић.

Пишу нам из Платичева: Одржали смо изборну скупштину и за изборнике смо изабрали само оне, који ће у епархијску скупштину бирати само радикалне заступнике.

Јављају нам из Руме: За изборнике који ће бирати заступнике у епархијску скупштину нашу, изабрали смо све саме радикале и то: Буру Стајића, Јефту Стојића, Јована Јовића и Крсту Јефтића.

Добринце. За изборнике изабрани су ови радикали: Илија Ј. Михајловић, Игњат Богданов председник црквене општине, Живан Бошковић, стар ибарјактар и Јован Љубинковић.

До сад имамо дакле извештај, да су радикални изборници изабрани у овим местима: Бешка, Вуковар, Ириг, Јавак, Каменица, Кленак, Крчедин, Черевих Шид, Сурдук, Платичево, Рума, Добринце. У Ср. Карловцима изабран је др Ђорђе Кресојевић за епархијског заступника.

Народна Скупштина у Црној Гори

(Од нашег сталног дописника.)

Цетиње, 6. октобра 1906.

Дебата о адреси и владина оставка.

Два састанка — од јучер и данас — врло су интересантна и по садржају дебате и по изненађењу и весељу, којим је скупштина примила саопштење о оставци владе Л. Мијушковића, о чему сам телеграфски јавио.

Јучерања састанак — у недјељу — отпочео је рад у 8 сати прије подне уз присуство свијех посланика и министара и уз присуство великог броја публике, које показује велико интересовање за скупштински рад.

Пошто је прочитан и усвојен записник прошле сједнице читале су се интерпелације:

Посланика вој. Г. Вуковића: Зашто није трговински уговор између Србије и Црне Горе ратификован? Зашто није докончан пројекат уговора у питању нашег одства црногорских поданика у Америчкој Унији, кад је тај пројекат у јунију прошле године предат овдашњој легацији Америчке Уније? — На прво питање одговорио је М. Мијушковић, да ратификовање уговора није могло бити док се тај не поднесе народној скупштини у Београду, а на друго ће доцније одговорити.

На интерпелацију, којом се пита министар унутрашњих послова: зашто имају муслимани веће повластице него ли остали грађани у Црној Гори, што се противи и кривичном закону, и зашто је војни министар дозволио, да муслимани презиру грбове и одбацују их, које су као војне старјешине на фесове пришили? Одговориће надлежни министри доцније.

Неки посланици говоре, да се не треба одмах упуштати у критиковање владе, него ће то доћи последице, а Ј. Тошковић приговара адреси мањине, што је рекла, да је данашња влада затекла и наслиједила пустош — Извјестиоц одборске мањине Раичевић одговара, да и ако је речено, да је данашња влада наслиједила пустош, не може се мислити, као да људи, који су у данашњој влади, а били су и у пријашњој, не одговарају за ту пустош. На пошљетку је Гаврило Церовић предложио, да се из ове двије адресе састави нова — трећа.

Ј. Пламенац у своме говору критикује рад данашње владе на свима пољима и вели, да ни на једном није се показала по висини свога положаја. Споминь, како су неке личности из данашње владе били противни увођењу устава. (Министри у падају у ријеч и питају: који су то? име нујте их!) Критикујући просвјетну политику пита, зашто данашња влада није усвојила законски пројекат о основним школама, који је пријашња влада спремила. Износећи спољашњу политику осуђује покушај данашње владе, да књаза господара одведе у Дубровник; истиче важност добрих односаја за Србијом и Бугарском. Свој говор закључује са питањем: зашто влада није поднијела оставку, кад јој је књаз господар прије десет дана одрекао повјерење?

Министар Дожић вели, како предговорник говори за министре као да скупштина има пред собом издајце а не синове свога народа и земље и изјављује, да се влада не боји критике и да ће свјетла образа устрајати све докле, док не положи рачун о своме раду.

Вој. Г. Вуковић узима ријеч и оштро критикује спољашњу политику данашње владе и осуђује неспоминьање Енглеске, Француске у престојној бесједи, јер да су њихови суверени били увијек расположени наспрам Црне Горе. Изостављање поменутијех држава у бесједи доводи у везу са

Италијом, коју бесјед такође не спомиње, којој је Црна Гора пала у чељусти — спомиње монопол и т. д. — због чега је опет Русија охладњела, те је између Русије и Црне Горе нестало пријашњих тијесних веза. Вели: „С Русијом, с Русијом морамо ми радити“

(Српски се)

Политички преглед.

Србија и Црна Гора. По одлуци црногорске народне скупштине, њен председник војвода Шако Петровић, као што је познато, поздравио је народну скупштину у Србији. Тај поздрав гласи од речи до речи овако:

„На Митров-дан, 26. овог месеца, одворене су сједнице црногорске народне скупштине пријестолном бесједом. Сматрам за своју дужност, а по скупштинској одлуци, изјестити народну скупштину братске нам краљевине о поменутом чину. Народни изабраници за црногорску народну скупштину шаљу српски братски поздрав својим друговима, са жељом да нас све у патриотском раду руководи заједничка мисао.“

Нај тај тел грам народна скупштина у Србији није могла до сад одговорити, пошто није била на окупу. Данас пак она је послала овај телеграм народној скупштини на Цетињу: „Захваљујући на братском сећању и срдечном поздраву, које јој је црногорска народна скупштина упутила у Београду честита започети парламентарни рад, желећи да буде благодати по свестран напремак братске нам кнежевине и верује да ће заједничке тежње српских народних изабраника бити овечане успехом.“

Председник народне скупштине, Мика Поповић“.

Србија за Босну.

Митинг за Босну у Београду.

Београд 12. новембра. Данас је држан велики митинг у Београду и протествовао против насилничке управе у Босни и Херцеговини. Присутствовало је око 6000 људи из свих странака и много депутација из унутрашњости Србије. Митинг је поздрављен стотинама телеграма из Србије, Босне и Угарске. Многи говорници (Драгослав Јовановић, Ђорђе Јеленић и др.) оцртали су жалосно стање народа у Босни. После митинга демонстروвали су улицама са узвицима: Доле Аустрија! Живела аутономија Босне! Живели Југословени! Пред краљевим двором приређена је била патриотска манифестација. Никаква вереди није било. Полиција је осујетила демонстрацију пред аустријским посланством.

Митинг је под председништвом Голуба Јањића, богаташа рентијера, Старо-Србијанца председника „Српске Браће“ донео ову резолуцију:

Резолуција:

Митинг грађана српске престонице, свију вера и странака узима најживље учешће у несрећној судбини своје браће у Босни и Херцеговини и шаље јој свој братски поздрав и бодрене:

Митинг једнодушно протестује пред целим цивилизованим светом против све горег поступања према народу у тим покрајинама од стране окупаторских власти које чак и просветним радницима, јелити народној, онемогућавају боравак у њиховој отаџбини.

И ако се Србија у своје време покорила одлукама берлинског конгреса, које су биле на њену грдну штету, она се тиме није одродила од тога народа. Зато митинг тражи да се и у Босни и Херцеговини примењују повитивни закони бар као у најпримитивнијим земљама.

У исти мах, митинг одлучује да се упути апел на новинарско удружења у Паризу, Лондону, Риму, Петрограду и Будим-Пешти, са молбом да она протестују против незаконитог и неправедног поступања прама њиховим српским колегама:

књижевнику Петру Кочићу, и новинарима: Стијепи Кобасици уреднику „Српске Рјечи“ и Ђорђу Настићу.

Д о п и с и.

Адашевци, 9. новембра. Јучер је код нас обављен избор изборника за епархијску скупштину, и тај је обављен скроз неправилно. Од 30 скупштинара и 10 одборника било је присутно тек око 20 њих свега. Кад је дошао на ред избор изборника, тражено је тајно гласање, но томе се успротивио жестоко наш парох Владимир Обрадовић и управо насиљем спречио је, да се не гласа тајно, а у томе су га потпомагали неколико његових слепих присталица.

Кад то није ишло, устао је поп Влада и рекао: имаде две странке, самостална и радикална, ја предлагем ове и ове изборнике из самосталне странке и ко је за ту листу, нека устане. Устали су неки, а на то је поп Влада са својим присталицама надио вику, да се прогласи, да су сви скупштинари за листу самосталне странке. Бадава су многи довикивали, да то није довољно, да се мора гласати и да се морају пребројати гласови — поп Влада ни да чује, него је викао као помаман, а у томе су га помагали она шака његових пришипетља, на што су многи радикали напустили скупштину и не сачекавши да се избор доврши и прогласи.

Ово је једно насиље, које је наш поп Владимир извео, и то онај поп Владимир, који је за овако насиље, које је бивши предстојник Бастајић умео чинити — умео надати читаву археку и увек се представљао као мученик у одбрани народних права и сви су га жалили сматрајући да се он из уверења бори за свој народ.

Осим тога у отпису архијерејског административног одбора стоји да се бирају изборници на 2200 душа, а ми смо по предлогу поп Владе бирали 5 изборника. То је сигурно требало ради тога, да самостална странка добије један глас више.

Но ми ћемо удложити протест против овога скроз неправилног и незаконитог избора, па се уздамо, да ће више власти, а и наша епархијска скупштина уток овај уважити.

Ко не зна нашега поп Владу — скупо би га платио. Он се увек знао фарисејски пренамагати пред свазим и многи радикали су му веровали, али су сви заборавили, да је он пет година био кандидат у Моровићу са Куеновским програмом, само да се обори Стева Вацки и да је баш он са још неким ишао жупанији и тражио, да се Стева Вацки не кандидује, него други когод са програмом Куеновским, а кад их је жупанија с тиме одбила, онда се поп Влада кандидовао сам са програмом Куеновим. Па ко зна, да су хтели и сада код прошлог избора да кандидују поп Владу место Стева Вацког — тешко те не би он опет кандидат био бивше владине странке. — Зна се, да је поп Влада код прошлих избора за наш црквени сабор био свештенички кандидат са бившим нашим предстојником Бастајићем у Митровици.

Дакле ето видите начело нашега поп Владе; он је све и свашта, био је Куеновски кандидат за земаљски сабор у моровићком коктару, био је клерикални кандидат год. 1902. за наш црквени сабор у Митровици, на епархијској скупштини архијерејске год. 1903. био је у патријарховој калуђерско-клерикалној банди, био је члан калуђерско-клерикално-самосталне конзисторије, у којој је верно климао главом — једном речи био је све и свашта, штогод сте хтели, штогод је годило његовом личном интересу, он је то чинио, ту је био.

Ето тако је наш поп Влада, а биће да га и његова најновија самосталска браћа добро познају, јер, како поуздано знамо, он при избору проте у Митровици није био кандидат самосталаца, и нису самосталци на њега гласали, и не само то, него су му највиђенији самосталци митровачки рекли, да он није ни био њихов кандидат и како је он могао пришеведати то, да је он кандидат самосталне странке!

Имамо ми још много што шта о нашем поп Влади да пишемо, но остављамо за други пут, па ћемо онда изнети и рад наше земљорадничке задруге, јер и ту ће се видети, колико наш поп Влада ради за свој народ, а колико опет за себе, па ћемо тиме доказати и онима, који су о нашем фарисејском поп Влади имали до

сада лепо мњење — какав је наш поп Влада добар и несебичан родољуб

Наш поп Влада најновији само талац хоће да прикаже, да је заслуга самосталне странке, што је у моровићком срезу оборен Куеновац Степа Вацки, али кад је требало обарати Вацког, онда нису ни говорили о самосталној странци, него о томе, да се обори Вацки, а да су то представљали као ствар самосталне странке, ми би већ онда показали, да нисмо самосталци, него радикали.

Али што није било — биће, само нека нас Бог поживи и сви ови садашњи самосталци, а дојучерашњи Куеновци увериће се, да је радикална странка у нашем народу јака, да је наш народ сав радикалан, а шпекулантима и превртљивцима да нема места у нас.

Вести из места и са стране.

Збор српске народне радикалне странке

Срби чланови српске народне радикалне странке у Великој Кикинди сазвали су јавни месни збор са овим дневним редом: Повдрав председников. Автономни програм српске народне радикалне странке. О раду српског народног црквеног сабора од 1902. г. О раду српског народног црквеног саборског одбора. Кандидација посланика за варош Кикинду. Збор овај одржаће се у Кикинди 14. (27.) новембра, а позив на збор потписало је две стотине савивача.

Даље вести о престолонаследнику Ђорђу.

Под горњим насловом имају „Франкфуртске Новине“ свој допис из Београда: — „О српском престолонаследнику Ђорђу било је у последње време у једном делу штампе, која жуди за сензацијом, најглуплих вести. (Ми смо саопштили о томе разне вести бечких листова. — Уред.) Причања о његовом гувернеру, француском мајору Лаксеру чији сам одлазак из Београда у своје време опширно описане у овом листу, и други мање важни догађаји, који су се у причањима дотичали престолонаследника, доста је допринело, да је гомила лажи успешно распрострањена о српском престолонаследнику. Држим да сам о начину живота и карактеру престолонаследника Ђорђа добро обавештен, па стога могу поуздано тврдити, да са овим младићем, који ће некад управљати Србијом, не стоји онако рђаво, како се неки труде да га свету прикажу. Ослобођен стеге руског интерната (пажеског корпуса), а због доста своје бурне природе, престолонаследник се на своје српском земљишту није могао са свим безпрекорно понашати. Он је починио неколико младићских изгреда, које је прво прича дохватила а после је то увеличавано толико, док не постане читаве легенде. Неки пут он је избио овог или оног слугу што га, у нестрпљењу, није брзо услужио, често пута рекао је неком господину из његове околине, или у самом двору, непријатну истину, проводио је више времена но што треба у спорту, јер он је ловац, јахач, пешак, рибар па стога служба код њега није лака. Неко време он није волео науку, али је у последње време врло марљив. У јелу и пићу врло је умерен, у весељу до сада није у опште још учествовао. За женскињама до сад није јурио, а све што се о томе пише пуке су измишљотине. Престолонаследник је пргав и напратит, али ипак има меко и добро срце, он се неустеже, да сваког оног кога увреди, замоли за опроштење. Он воле истину. Не слаже се најбоље са својим младићим братом, мирним, ћутљивим и мање даровитим Александром, али је и то последица велике разлике у темпераменту. Многи су дворјани чули од њега не баш најлакшавије, али зато истините примедбе. Стога у тим круговима у последње време није радо виђен. Једном дворјанину рекао је, да је шеф аустријске клике, другом да је највећи лопов у Србији, трећем да споро мисли, а једном који радо исгиче своје мишљење, рекао је отворено, да није у стању ни да мисли и т. д. — Престолонаследник има дуга 40.000 динара; он је то

утрошио и потпомагање разних патриота јер њему лично мало треба. Кад му је сад саопштено, шта све о њему пишу страни листови, рекао је он једном старом пријатељу свога дома ово: — „Ја признајем да сам починио неколико изгреда, што није одговарало моме достојанству. Сад ће и то престати. Ја вам дајем реч, да ћу се од сад трудити да будем потпуно озбиљан човек.“ — Престолонаследник Ђорђе до сад је у увек своју реч одржао.“

Прво забавно и поучно село у Новом Саду.

Јуче после подне у три сата одржано је прво забавно и поучно село у великој дворани хотела „Јелисавете“. Посета овог села је била преко сваког очекивања. И велика и мала дворана је била дупком пуна, да се већ у три сата једва могло доћи места. Програм, који је трајао свега сат и три четврти, био је од присутне публике саслушан са ванредном пажњом, а да се публици допало све доказом је нехотично бурно плескање. Нарочито је велико одушевљење изазвало с планом изведено предавање г. дра Милана Јовановића Батута о народном здрављу. Господин др. Батут се врло радо одазвао позиву приређивачког одбора, а дошао је у пратњи г. дра Стеве Вукадиновића и дра Војаслава Кујунџића. С пажњом је саслушано и читање Кузмана Миловановића Лазаревићеве приповетке: „Први пут с оцем на јутрење“. Исто тако беше с одушевљењем поздрављена песма „Растанак“ од Маринковића, коју је на опште допадање отпевао народни учитељ г. Ђорђе Петровић. С радошћу констатујемо, да се баш народ, наша публика из Салајке, ајмашког и јовановског краја ванредно добро одазвала, а њој се ове забаве нарочито и приређују. Прво село се показало као циновски корак у народном образовању. Данас смемо смелије погледати у будућност, јер смо ево пронашли један важан начин код ширења просвете у народ. Мисао, да култура, знање продре и у најниже слојеве народне, и то и у слојеве наших сељака ево може да се похвали дивним успехом и покушајем, који треба да буде школом, путоказем свима нашим варошима па чак и селима, где би учитељи и свештеници такође требали да приреде овака забавна села. О првом селу ћемо у идућем броју опширније проговорити.

Село српске занатлијско ратарске читаонице

Истина, да је у недељу по подне било одржано прво поучно-забавно предавање у великој дворани хотела „Јелисавете“, те према оној огромној посети свако је држао, да ће у вече село српске занатлијско-ратарске читаонице бити слабо посећено, али ко-год је био тог уверења, тај се јако преварио, јер је тога вечера велика дворана код „Три круне“ била препуна сакупљеног света. Беше ту ратара, занатлија, доктора, трговаца, учитеља, професора; све се то помешало у једно коло, да се позабави у заједници, онако српски, као што ми демократе то већ знамо, јер нам је у крви. — Програм је био леп и одабран. Прво је свирало тамбурашко друштво лепе српске народне песме. Глиша Мирковић је држао предавање о „важности телесног васпитања“, коју је тему исцрпно и занимљиво извео, те је врло пажљиво саслушана. За тим је свирао у фрулу Сава Брзак-Текелија. Овај наш ратар тако је лепо свирао, да су га молили да одсвира пет-шест песама, па би га још и даље молили, да није казао: „доста је браћо!“ — После тога је Ђорђе Петровић прочитао једну шаљиву приповетку од Драгомира Брзака. При читању ове тачке било је кикотања и смеја, а када је прочитана, узвикнуо је један младић: „нано“ — Разуме се да да је и ово изазвало општи смех. Чланови „Невена“ су лепо певали један дујет и један квартет на опште задовољство, а тако исто и ратарско певачко друштво. — После тога је била јукс томбола. Ово је била једна засебна тачка зачињена пуно хумора и веселих сцена. Затим је била игранка, која беше весела и пуна живота. Све је ово најбољи доказ, да се много може, када се хоће и ми држимо, да би овако лепе вечери требало чешће приређивати.

Нов талијански конзулат у Турској.

Пишу нам из Београда: 20. пр. мес., отворен је званично и на свечан начин талијански вице-конзулат у Призрену. Свечаној церемонији присуствовали су мутесариф, војни командант, аустријски вице-конзул и жеран руског вице-конзулата. Српска митрополија, била је заступљена на тој свечаности својим намесником и секретаром. Заставу је осветио католички бискуп из Призрена. Присутствовало је 10—15 првака призренских католика, за које се у опште мислило да неће присуствовати него да ће под утицајем аустријског вице-консула у опште

далеко стајати од талијанског вице-конзулата. По свечаности ишли су новим вице-конзулу на честитање српски свештеници, професори, учитељи и чланови општине.

Нове Српске Земљорадничке Задруге.

Ово дана основане су и потврђене следеће задруге: Српска Земљорадничка Задруга у Тарди (у барањској жупанији) У управном одбору задругином су следећи: Живко Петловац, уједно председник задруге; Андрија Јовић, уједно заменик председника те Филип Манојловић и Лазо Петловац. Пословођа је Миливој Ђосић. Задругу је основало за први почетак њих 15, а према ваљаном раду задругином приступаће полако и остали честити и ваљани Срби у месту, који су ради добру своје и који су кадри да се по правилима задругињама владају. Евала честитима Србима Барањцима у Тарди, који су пошли по примеру браће своје у осталима местима барањским (у Моноштору, Бану, Кишфалуби, Бремену, Качфали и т. д.)! Дај Боже да се сад на њих угледају и остали Срби Барањци, и остала српска места барањска, па да што скорије дочекамо, да не буде српског места у Барањи без српске земљорадничке задруге!

Српска Земљорадничка Задруга у Темеш-Павлишу (у тамешкој жупанији). У управном одбору задругином су следећи: Сава Николајевић, уједно председник задруге; Мита Милошев, уједно заменик председника, те Љуба Чејић, Пера Стајић и Жива Толанов. Пословођа је Јоца Гвозденев. Задругу је основало њих 16 задругара. И Павлиш је једно место српско, где је заиста крајње време било, да се оснује српска земљорадничка задруга. Хвала Богу што се чекало и дочекало се. Али сада је потребно, да задруга и оправда она очекивања, која се у њу стављају, а то ће бити само онда, ако се они, који се око ње окупљали буду, узумеду држати вазда на висини као прави задругари и водити своју задругу само путовима, који успесима воде. Тада ће задруга и у Павлишу бити оно, што треба да буде а тада ће Срби Павлишани заиста моћи лакше, и смелије у очи да гледају румунској најезди, којим је до данас толико претила, а и данас им је озбиљна опомена, како треба да се упудобро, ако желе да успевају, да се одрже и очувају.

Српска Земљорадничка Задруга у Станчеву (у тамешкој жупанији). У управном одбору задругином су следећи: Тавасија Ђурићин, уједно председник задруге; Петар Миливој, уједно заменик председника; затим Ђорђе Степанов, Јован Момиров и Антонија Ристин. Пословођа је Илија Јорговановић. Задругу је основало 13 задругара. Од пет српских места у такозваној Банатској Црној Гори сад је још само једно једито место (Хрњаково) без српске земљорадничке задруге. Сва остала места — Темеш-Петровосело, Темеш Краљевац, Темеш-Лукаревац, а сад ево и Станчево — имаду и своје српске земљорадничке задруге.

Неистине и претње.

„Берлинске Фосове Новине“ имају из Београда ову вест (писану у Бечу руком „осведоченог српског пријатеља“ Леополда Мандла): — Овдашњи (београдски) један дипломата у разговору с једним новинарем рекао је о односима између Србије и А.-Угарске ово: А.-Угарски посланик барон Цикан отишао је на осуство, вероватно, да се он неће у Београд све дотле вратити, докле се на управи земље буде налазило Пашићин министарство (међутим г. посланик се вратио још 9. ов. мес. Ур.) На његово место неће се послати други дипломата, докле ова српска влада буде трајала, јер је она према Аустро-Угарској много грешила. Државним срствима и сувише се агитује у Босни, Далмацији, Македонији, па и у јужној Угарској, а један део београдске штампе, коју влада плаћа, води борбу противу А.-Угарске. Српска влада сама иде на то, да се не дође до споразума у трговинском уговору са Аустро-Угарском, јер се индустрија суседне монархије искључује из снију набави. Чланови српске владе вређају (!) безобразно монархију и њену дипломатију. Идуће недеље српско новинарско удружење сазвало је митинг, на коме ће се критиковати данашње прилите у Босни. И овај је митинг дело владе, која је дала и потребна срства (каква ли пак срства требају за ово?! Ур.) за сазив митинга. За време трајања делегација у Б.Пешти избиће сензациона открића о смицалицама српске владе. Изгледа су, да ће, чим се закључе делегације, отпочети акција бечке дипломатије против Србије.“

Ове неистине и смешне претње са општавамо без коментара, само куриозума ради.

Српски сватови.

Читамо у „Српској Рјечи“. На Аранђелов-дан вечер видјело је Сарајево риједак приказ. Око већих 40 кала најугледнијих српских породица испретило је вородицу г. Гл. М. Јефтаповића на жељезничку станицу, која отпутова у Беч на свечаност

С т е ч а ј .

У смислу решења редовне дрвене скупштине, одржане у Чакову 1. (14.) новембра о. г. српска дрвена општина чаковачка овим расписује стечај на новоустановљено место дрвено-општинског благајника и то на годину дана са годишњом платом од 480 К. — Дужности благајника су: вођење благајничких дневника свију дрвено општинских и фонционалних благајни, као и вођење свију главних књига. Изабрани благајник имаће своје место 1. јануара 1907. г. по новом, заузети када ће имати општини науцију у износу годишње плате т. ј. 480 К. положи.

Рок стечаја је 21. новембра (4. децембра) о. г. до кога времена се имају молбенице на потписаног председника поднети.

Из седнице дрвеног одбора српске православно дрвене општине чаковачке, држаној 6. (19.) новембра. 1906.

Радивој Петровић Никола Ранков
перовођа. председник.
1562 8-3

БРАЋА РАБШТЕРИ

НОВИ САД 1906

ПЕЦИВО ШЉИВОВИЦЕ И КОМОВИЦЕ

Фабрика шестоструке ошретне есенције.

Сремске шљивовице,

коју производи и препоручује свој властита производ

Душан Тодорић,
Стара Пазова (Срем).

1470 8-20

СТАРИЈИ ПОМОЋНИК

на првом месту Србин од галантериско-помодне струке, да је српском и мађарском језику бичан, може одма ступити код
Баумхорн Шандор
Сари Бечеј (Бачка).
1560 3-3

Трговина шпедераја, деликатеса и вина
на мало и велико

САВЕ ИЛИЋА

у Новом Саду

житна пијаца бр. 10. преко од „Три Круне“.

Препоручује своје обилато свежом робом снабдевено стовариште, шећера, казе, пиринца, брашна, ветина, бадема, лешњика, грождја, чоколаде, вина, коњака, шљивовице, рума, ликера, прашке шунке, фришеих сардина, руса, плава камена, рафије и гуме за камиљчење. Сваковрсни боја за кречење, боје и лака за патос, фарнајса и пенала и све остале у ову струку спадајуће робе.
Брза и тачна послуга — Роба свежа. — Цене умерене. 1462 7-15

Имање под закуп.

Моје имање у најближој околини Београда поред Топчидера у простору

37 хектара

или 64 ланаца

ЗАЈЕДНО СА

ДВЕ КУЋЕ,

издајем на више година под закуп.

За цену и услове обратити се потписаном.

Љуба Станојевић,
члан Народног Позоришта
у Београду.
1552 4-4

Млађи помоћник

галантериске струке може одмах наступити место. Понуде са ознаком плате, нека се шаљу на

Исидора Вајса
у Митровици

1559 2-2

Дописне карте

СА СЛИКАМА.

Поводом 40-годишње прославе „Заставине“ препоручујемо ове дописне карте.

1.) Др. Светозар Милетић из доба када је покретао „Заставу“ 1866. год.

2.) Др. Светозар Милетић из год. 1901. (Последња слика).

3.) Др. Светозар Милетић у вацком затвору 1871. год.

4.) Гига Гершић из доба, кад је био главни сарадник „Заставе“ (1866. године).

5.) Лаза Нанчић, некадањи уредник „Заставе“.

6.) Први број „Заставе“ од 9. фебруара 1866. год.

7.) Свечани број „Заставе“ на дан четрдесетогодишњице 24 сеп. 1906.

Цена је свакој појединој карти 6 потура, 100 комада 4 круне. Такође може се добити књижица „Др. Светозар Милетић“ успомене о његову животу и раду. Написао Гига Гершић на 83 стране. Цена 1 круна 20 потура. Све ове поруџбине отправља Коста Лера Нови Сад.

СРПСКА ШТЕДИОНИЦА У РУМИ

(деоничарско друштво)

ставља овим на знање да ће од 1 јануара 1907 год. отворити

1. коју редовне недељне штедње.

Уплата износи 50 потура по уделу траје 3 године т. ј. од 1. јануара 1907. до 31. децембра 1909. год.

Упис траје од 1—20 децембра о. г. п. н. у заводским просторијама за време званичних часова. Сваки улагач може уписати удела колико хоће. Сва остала упуства добиће улагач код уписа.

Рума 23. новембра 1906.

Управа

Српске Штедионице у Руми
(деонич. друштво).

1579 1-3

Др. Веселин Жиколајевић

кр. јавни бележник и адвокат у Иригу (Срем) потребје изнебавог

конципијента

који је самосталан у вођењу бележничких и одговорних послова.

Плата, дневнице и т. д. према уговору.
Наступ службе 1 јануара 1907.

1578 1-1

Трговачки локал,

у коме постоји мануфактурна, и специјална радња, преко 100 година излаже се код најповољнијим условима на више година под закуп.

Иста радња налази се на најугледнијем месту, у Перлезу (Торонталска жупа нија) и прави обрт од 40 до 50 хиљада круна.

Ради погодбе и тачнијег обавештаја, треба се обратити на

Миту Илића
у Перлезу.

1715 2-3

ПЛАЦЕВИ за зидање.

Један део слободног места, код властелинске магације, у Руми, подељен је у 6 места за зидање Продаја ових места за зидање, биће у понедељак 4. децембра о г. по рим. кал. у 10 сати пре подне, путем јавне усмене лицитације, ва лицу места, где ће се продати онима, који највише понуде.

Управа властелинства
у Руми

1536 2-2

старије књиге, гђе Драгице с Др. М. Спалајковићем. На станици је чекало неколико стотина душа, међу којима је нарочито био јако заступљен лијепи спол. За све пратице била је на расположењу вакуса. Пошто суродитељи и нова млада од сваког појединог примали честитке, захори се прјесма и заталаса српско коло уз пратњу србијанских свирача, све док фијук локомотиве не опомену на полазак, односно на растајак. Традиционална пласка редала је међу мушкарцима, док су дјевојке отијевале још једно пошљедње „Јел’ти жао што се растајемо“. Кад воз пође, поздрављају њу и бурном клицању није било краја. И овом приликом, као и вагда, показали су Срби Сарајлије, колико цијене свог одличног првака и његову омиљену породицу. И с наше стране желимо од свега срца: Сретан пут и сретно весеље!

Брзојави „Застави“.

Стигах 13 новембра.

Отварање делегација.

Будимпешта. Данас у подне одржала је делегација прву седницу, у којој се конституисало. После подне Његово Величанство краљ примио је делегације. На поздравни говор председников одговорио је краљ, да се од последњег заседања делегација за ово неколико месеци полетички положај битно није променио. Као до сада и од сада ће се гајити пријатељски односи са савезницима, гајиће споразуман рад са Русијом у питањима блиског истока. Правац наше полетике према свима осталим силама ићи ће за пријатељским односима. При томе имамо стално пред очима као сталан циљ одржање мира при потпуном чувању интереса монархије. Целокупни вахтеви ратне управе неће заостати иза оних од прошасте године. Одговор краљев је са одобравањем примљен.

Будимпешта. При разговору најавио је краљ аустријским посланицима наду, да ће рајсрат што пре свршити дебату о изборној реформи, а посланицима горњег дома је најавио наду да ће предлог не промењено примити и неће га доњем до му натраг враћати.

Угарска делегација.

Будимпешта. У угарској делегацији изабран је гроф Теодор Вањачи за председника. — Холо је у име Кошутове странке изјавио у делегацији, да је ова само један одбор сабора. Поздрављање овог одбора од краља са престоном беседом, кадра је да на карактер овог одбора убади лажну светлост и да га представи као средишњи парламент. Холо замера даље што је поверено ваједничком министру спољних послова, да председава ваједничком министарском савету, јер му се тиме неоправдано даје првенство над угарским министрима. Устаје Холо и против тога, да није саразмеран број чланова делегација према сабору. Тражи да се смањи број чланова горњег дома у делегацијама.

Смрт једног митрополита.

Познањ. Митрополит Штаблевски изненадно умро.

Заплети у Мароку.

Тулон. Три оклопаче данас полазе за Мароко.

Т р г о в и н а .

НОВИ САД, 13 новембра 1906. године.

Пшеница прве класе 13 к. 20 п. до 13 к. 40 п.
Пшеница нова — к. — п. до — к. — п.
Пшеница средња 12 к. 80 п. до 13 к. — пот.
Пшеница лакша 12 к. 20 п. до 12 к. 40 пот.
Наполица нова — кр. — п. до — кр. — пот.
Јечам 12 круна — пот. до — кр. — пот.
Зоб нова 13 кр. 20 пот. до 13 кр. 40 пот.
Кукуруз у зрну н. 8 кр. 40 п. до 8 кр. 60 п.
Кукуруз у клину н. — кр. — п. до — кр. — п.
Маст 132 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина 132 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина паљена 132 кр. — п. до — кр. — п.
Свињи уложени тешки 92 до 94 пот.
Свињи средњи . . . 88 до 90 „
Свињи лаки . . . 80 до 86 „
живе мере.
Теоди 96 п. до 100 пот. по кили
Јагањци — к. до — к. по пару
Овци 32 кр. до 48 кр. по кили.